

Uit de dierenartspraktijk **Piet Demeuter**

Leverbot

Slechte conditie oorzaak van vruchtbaarheidsprobleem

In de opstalperiode vroeg een veehouder mij om een kudde vleeskoeien te controleren op dracht. Ongeveer de helft van de groep was drachtig, bij de overige dieren vond ik kleine en weinig actieve ovaria (eierstokken). Nochtans zag de eigenaar geen dieren meer bronstig en ging ervan uit dat ze allemaal drachtig waren. Het viel me op dat de dieren er in slechte conditie bij liepen, ondanks bijvoederen op de weide gedurende de laatste weken en een behandeling tegen endo- en ectoparasieten in het najaar. Navraag bij de veehouder wees uit dat de dieren het hele seizoen graasden op drassig grasland. De zeer natte augustusmaand indachtig, was ik bijna zeker dat het hier ging om een onderliggende besmetting met de leverbot. Mest- en bloedonderzoek bevestigden mijn vermoeden. De volledige groep die van diezelfde wei-

de kwam kreeg onmiddellijk een behandeling. Verder adviseerde ik alle overige dieren van het bedrijf te evalueren. Afhankelijk van de vochtigheid van de weide waarop de dieren ge graasd hadden en afhankelijk van hun conditiescore, beslisten we om al dan niet dadelijk een leverbotbehandeling in te stellen.

De conditie van de behandelde groep dieren verbeterde na enkele weken zichtbaar. Dit vertaalde zich de laatste maand in het veel beter bronstig zien van de koeien. Ik adviseerde de veehouder om de niet onmiddellijk behandelde groep in het vroege voorjaar zeker te behandelen en maatregelen te treffen om op de weiden het biotoop voor de tussengastheer ongeschikt te maken.

*Dr. Piet Demeuter,
dierenarts grote huisdieren*

De encyclopedie **Leverbotziekte**

Leverbotziekte, distomatose of fascioliasis is een ziekte die wordt veroorzaakt door de parasiet *Fasciola hepatica* of leverbot. Leverbotziekte kenmerkt zich bij het rund door een chronisch, subklinisch verloop met vermagering en melkproductiedaling tot gevolg. De ziekte komt voor bij runderen en schapen die grazen op laaggelegen of slecht gedraineerde gronden. De grote leverbot of *Fasciola hepatica* is een platworm die leeft in de galgangen van de lever van het rund, het schaap en de geit. Per dag kan

een volwassen leverbot vierduizend tot zevenduizend eieren produceren. Deze eieren komen met de gal in de galblaas terecht, waar ze zich ophopen. Vandaar komen ze met de mest op de weiden terecht en op de boorden van de sloten of de grachten waaruit de dieren drinken. Uit de eieren ontwikkelen zich trilhaarlarven. Deze larven zoeken de tussengastheer, de zoetwaterslak *Lymnea truncatula* op waar ze binnen de 24 uur moeten binnendringen om te kunnen overleven. In de leverbotslak kunnen er uit één trilhaarlarve tot tweehonderd nieuwe larven ontstaan. De ontwikkelingsfase in de slak duurt twee tot drie maanden. Daarna verlaten de staartlar-

ven de slak en zwemmen rond tot ze bijvoorbeeld een grashalm hebben gevonden waaraan ze zich vasthechten. Daar verliezen ze hun staart en kapselen zich in met slijm tot een besmettelijke cyste die door het rund kan worden opgenomen. De slakken leven bij voorkeur in ondiep water. Preventie houdt in dat de veehouder de weide minder gunstig maakt voor de poelslak door het wegwerken van plassen of ondiepe oevers in of om de weide en dus zorgt voor een goede ontwatering van de percelen. Andere mogelijkheden zijn calciumcyanide op de weide strooien of de toegang tot de natte delen van de weide voorkomen door afsluitingen.

Heeft u vragen of wilt u meer informatie over dit onderwerp?
Raadpleeg uw dierenarts